Valtiovarainministeriö NEUVOSTORAPORTTI VM2019-00200

EUS Salmi Martti 08.04.2019
JjulkinenJULKINEN

Asia
Epävirallinen ECOFIN-neuvosto 5.-6.4.2019, Bukarest

Kokous
Epävirallinen ECOFIN-neuvosto, euroryhmä 05.04.2019 - 06.04.2019

Epävirallisessa ECOFIN-neuvostossa Bukarestissa käytiin kolme laaja-alaista keskustelua, joiden aiheina olivat seuraavan institutionaalisen kauden painopisteet valtiovarainministereiden vastuualueella, pääomamarkkina-unionia koskeva jatkotyö sekä verotuksen ja työvoiman välinen suhde erityisesti työvoiman liikkuvuuden näkökulmasta.

Tulevan viisivuotiskauden painopistekeskustelu ei tuonut yllätyksiä, pääomamarkkinaunionin kehittämistä halutaan jatkaa, lisäksi rahoitusmarkkinoiden on tuettava siirtymistä hiilineutraaliin talouteen ja edistettävä uuden teknologian hyödyntämistä (fintech).

Työvoiman liikkuvuudesta keskusteltiin sekä verotuksen näkökulmasta että laajempana yhteiskunnallisena ilmiönä. Useat maat ilmoittivat vastustavansa komission esitystä määräenemmistöpäätöksentekoon siirtymiseksi veroasioissa.

Euroryhmä hyväksyi 970 milj. euron suuruisten SMP-tuottojen maksamisen Kreikalle, jonka katsottiin nyt täyttävän tälle asetetut ehdot. Kreikan 2019 budjetti perustuu oletukselle 3,5 %/BKT positiivisesta perusjäämästä.

Laajennettu euroryhmä keskusteli konvergenssia ja kilpailukykyä tukevan euroalueen talousarviovälineen hallinnoinnista, erityisesti sen oikeusperustasta. Näkemykset ovat jakautuneet siitä, tulisiko oikeusperustan perustua valtiosopimukseen vai EU:n juridiseen kehikkoon perustuvaan malliin.

Laajennettu euroryhmä sai väliraportin yhteistä talletussuojaa käsittelevän korkean tason työryhmän puheenjohtajalta ja keskusteli myös Brexit-tilanteesta ja varautumisesta no deal -erotilanteeseen.

1. Seuraavan institutionaalisen kauden painopisteet

Ajatuspaja Bruegelin johtaja Guntram Wolf esitteli keskustelun pohjaksi laaditun asiakirjan. Sen mukaan EU tarvitsee kasvustrategian, joka huomioi niin investointitarpeet, ilmastonmuutoksen kuin sosiaalisen koheesion tarpeen. Talouskasvusta saatavien hyötyjen tulisi jakautua yhteiskunnissa tasaisemmin. Pankkiunionin loppuunsaattaminen ja pääomamarkkinaunioni

katsotaan niin ikään kasvun kannalta keskeisiksi lähiaikojen hankkeiksi; tämä näkemys toistui myös useissa muissa puheenvuoroissa.

Talous- ja rahoituskomitean sekä komission edustajien alustuksissa käytiin läpi jo tiedossa olevia painopisteitä, komissaari Moscovici nosti esille mm. talouspolitiikan koordinaatiokehikon uudistamisen, jossa tavoitteena tulisi olla nykyistä yksinkertaisempi järjestelmä.

Pj-maa Romania oli kutsunut myös sosiaalipartnereiden edustajia osallistumaan tähän keskusteluun ja mm. pienten ja keskisuurten yritysten sekä Business Europen edustajat käyttivät puheenvuorot omista painopisteistään lähivuosille, liittyen mm. investointien edistämiseen, sisämarkkinoiden toimivuuden parantamiseen ja proaktiivisempaan finanssipolitiikkaan.

2. Pääomamarkkinat - jatkotyö

Pj:n lyhyen alustuksen jälkeen komission vpj. Dombrovskis totesi pääomamarkkinaunionin (PMU) olleen nykyisen komission keskeisiä prioriteetteja, jonka osalta on tehty paljon, mutta valmista ei vielä ole. Mm. joukkorahoitusta koskevien esitysten käsittely on kesken, samoin kuin kestävän rahoituksen taksonomia. Komissio odottaa PMU-työn jatkuvan myös seuraavalla institutionaalisella kaudella. Pitää tukea siirtymistä hiilineutraaliin talouteen ja edistää uuden teknologian hyödyntämistä rahoitusmarkkinoilla (fintech), tähän kokonaisuuteen kuuluvat myös kryptovaluutat.

Keskustelussa sivuttiin varautumista tuleviin rahoitusmarkkinakriiseihin, ilmastonmuutoksen vaikutuksia riskeihin ja sitä kautta vakuutustoimintaan, pienten yritysten raportointivelvoitteita, rahanpesun torjunnassa edistymistä ja yleiseurooppalaista eläkepolitiikkaa.

3. Verotus ja työmarkkinat

Työvoiman liikkuvuus

Tutkimuslaitos CEPS:in johtaja Daniel Gros esitteli asiaan paneutuneen selvityksen, jonka mukaan paine työvoiman liikkumiseen vähenee tulotasojen konvergoituessa EU:n sisällä. CEPS:in arvion mukaan 70 % tulotaso suhteessa kohdemaahan on raja-arvo, jonka jälkeen kotimaahan jäämistä aletaan pitämään lähtemistä parempana vaihtoehtona, ja mm. Puolassa lähestytään nyt tätä tasoa. Ihmiset eivät myöskään muuta kevyemmän verotuksen perässä, vaan tärkeintä on se, mitä kerätyillä verorahoilla tehdään – siis julkiset palvelut ja muut elinympäristöön liittyvät tekijät.

Asiasta käydyssä keskustelussa sekä työvoimaa vastaanottaneet että sitä luovuttaneet jäsenmaat kertoivat työvoiman liikkuvuuden vaikutuksista talouksiensa kehitykseen.

Verotuksen rooli kasvun tukemisessa

OECD:n pääsihteeri Ángel Gurría alusti keskustelua tuoden esille kansainvälisessä veroympäristössä viime vuosina tapahtunutta kehitystä. Yksistään automaattisen tietojenvaihdon ansioista verotuksen piiriin on saatu 95 mrd. dollaria aiemmin verottajien ulottumattomissa olleita varoja. Kokonaisuutena BEPS-hankkeen potentiaalina on 250 mrd. euroa vuodessa. Kasvun tukemisen osalta eri maiden tilanteet vaihtelevat ja veropolitiikan tulisi olla osa laajempaa rakenteellisten uudistusten kokonaisuutta.

Käydyssä keskustelussa usea jäsenmaa otti kielteisesti kantaa komission esitykseen määräenemmistöpäätöksentekoon siirtymisestä veroasioissa. Veronkierron vastaista työtä tuettiin ja toivottiin edistystä myös digitaalisen talouden verottamisessa.

4. Kansainvälisten kokousten valmistelu (G20 ja IMF)

Hyväksyttiin viiteasiakirja (Terms of reference) tulevaan G20-kokoukseen ja julkilausuma IMFC:n 13.4. kokousta varten. Komissaari Moscovici painotti tässä yhteydessä tarvetta keskustella globaalitasolla heikentyneistä kasvuennusteista sekä IMF:n resursseja koskevaan keskusteluun valmistautumista.

* * *

Ministereiden **lounaskeskustelun** aiheena oli monivuotinen rahoituskehys **MFF**. Pj-maa Romania oli laatinut keskustelun pohjaksi kysymyksiä liittyen EU:n omien varojen kehittämiseen ja mahdollisiin uusin omiin varoihin.

<u>Euroryhmä ja laajennettu euroryhmä 5.4.2019</u>

1. Näkemysten vaihto Euroopan parlamentin ECON-valiokunnan puheenjohtaja Roberto Gualtierin kanssa

ECON-valiokunnan puheenjohtajan kanssa käydyssä keskustelussa käsiteltiin euroalueen talousnäkymiä ja edessä olevia haasteita.

2. Pankkiunioni – euroaluekysymyksiä. Pankkivalvontaelimen puheenjohtajan kuuleminen ja raportti yhteisen kriisinratkaisuneuvoston toiminnasta.

EKP:n pankkivalvontaelimen (SSM) tammikuussa aloittanut puheenjohtaja Andrea Enria oli ensimmäistä kertaa euroryhmän kuultavana. EU:n kriisinratkaisuneuvoston (SRB) puheenjohtaja Elke König antoi säännönmukaisen esityksen SRB:n viimeaikaisista toimista.

3. Kv-kokousten valmistelu: inflaatio- ja valuuttakurssikehitys

Euroryhmälle esiteltiin komission ja EKP:n raportit viimeaikaisesta inflaatio- ja valuuttakurssikehityksestä osana valmistautumista Washingtonin kevätkokouksiin

4. Päivitetyt alustavat talousarviosuunnitelmat – Luxemburg

Euroryhmä keskusteli Luxemburgin alustavasta talousarviosuunnitelmasta, jonka komission arviossa katsotaan olevan vakaus- ja kasvusopimuksen säädösten mukainen. Euroryhmä yhtyi tähän arvioon.

5. Kreikka – tilannekatsaus

Kreikan tilanteesta ja uudistusten edistymisestä annetaan euroryhmälle tilannekatsaus. Euroryhmä sopi kesäkuussa 2018, että osana Euroopan keskuspankin osto-ohjelmaa (Securities Markets Programme, SMP) ostettujen, euromaiden kansallisten keskuspankkien hallussa olevien Kreikan velkakirjojen laskennallisten tuottojen tuloutuksia Kreikalle jatketaan. Näistä vuonna 2014 tuloutetuista SMP-tuotoista voidaan toisen valvontaraportin yhteydessä maksaa Kreikalle 0,97 mrd. euroa. Euroryhmä päätyi kokouksessa annetun tilannekatsauksen perusteella siihen, että edellytykset tuottojen vapauttamiselle täyttyvät nyt. Tarvittavien kansallisten proseduurien jälkeen

euroryhmän työryhmän ja Euroopan vakausmekanismin johtokunnan odotetaan tekevän nämä päätökset.

Euroryhmä piti hyvänä Kreikan 2019 budjetin hyväksymistä, budjetin perusjäämäprojektio on 3,5 % / BKT ylijäämäinen. Seuraavan Kreikka-seurantaraportin odotetaan valmistuvan kesäkuussa.

Euroryhmän laajennettu kokoonpano:

1. Konvergenssia ja kilpailukykyä tukevan euroalueen talousarviovälineen piirteet – fokus välineen hallinnoinnissa

Euroryhmä jatkoi keskustelua laajennetussa kokoonpanossa euroalueen lähentymistä ja kilpailukykyä tukevasta talousarviovälineestä, tällä kertaa välineen hallinnoinnin näkökulmasta. Kokouksessa tuettiin yhteyksien luomista talousarviovälineen ja eurooppalaisen ohjausjakson, etenkin euroalueen suositusten välille. Näkemykset euroryhmässä ovat jakautuneet sen suhteen, tulisiko talousarviovälineen oikeusperustan perustua valtiosopimukseen vai EU:n juridiseen kehikkoon perustuvaan malliin.

Keskustelu talousarviovälineestä jatkuu toukokuun laajennetussa euroryhmässä, jolloin aiheena on välineen rahoitus. Keskustelut vedetään yhteen kesäkuussa ennen kesäkuun eurohuippukokousta.

2. Tiekartta yhteistä talletussuojaa koskevien poliittisten keskustelujen aloittamiseksi – korkean tason työryhmän väliraportti

Korkean tason työryhmän puheenjohtaja esitteli ryhmän väliraportin laajennetulle euroryhmälle. Ryhmän työ jatkuu tiiviinä kesäkuussa olevaan määräaikaan asti.

3. Brexit

Laajennettu euroryhmä keskusteli ajankohtaisesta Brexit-tilanteesta. Jäsenmaiden todettiin olevan nyt hyvin valmistautuneita myös no deal –eron toteutumiseen ja painottaneen markkinaosapuolille varautumisen tärkeyttä. Parasta olisi kuitenkin, jos no deal –skenaario voitaisiin vielä välttää.

Suomen edustajat

Valtiovarainministeri Petteri Orpo, Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn (ECOFIN asiakohdat 1-2), AVS Tuomas Saarenheimo (VM) sekä virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

-

Liitteet

Viite

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi